

[Formanden.]

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om et J. F. Willumsen-museum i Frederikssund.

§ 1, ændringsforslaget og § 2, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om begrænsning af alkoholforbruget i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 139) findes i tidenden sp. 3346, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3069).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann): Jeg skal nøjes med at sige tak til udvalget for det grundige arbejde, det har udført, og for den enighed, der er opnået i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1, § 1 i den ændrede affattelse, § 2 og ændringsforslag nr. 2 om indsættelse af en ny paragraf vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragregler m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 208) findes i tidenden sp. 5681, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2855).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 3 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af pensionstillæg m. v. og ændring af fradragregler).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 209) findes i tidenden sp. 5681, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2855).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragregler).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 210) findes i tidenden sp. 5681, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2855).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 247) findes i tidenden sp. 6563, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2855).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Bundvad: Først nogle mere generelle bemærkninger om lovforslagene nr. 208-210 om forhøjelse af pensionstillæg og om ændring af fradragsregler m. v.

Uanset den for korte tid, der har været til disse udviklede forslags behandling i udvalget, mener vi — om end med en vis ængstelse — at vi må give tilslutning til forslagene med de af ministeren stillede ændringsforslag. Så vidt vi kan konstatere i farten, giver forhøjelserne af pensionstillægget dækning for den skattebetaling, som pensionister uden anden indtægt end pension kommer ud for, samt dækning for bortfald af det persontilskud, der gives som erstatning for momsens. Men man kan vist godt tillade sig at sige, at der er givet strøget mål. Vi har ventileret tanken om at give skattekompensation for et yderligere beløb svarende til det fradragsfri beløb vedrørende pensionstillægget, men tanken er blevet afvist. Under henvisning til, at en sådan udvidelse vil koste 65 mill. kr., har vi afstået fra i øjeblikket at stille ændringsforslag på dette punkt.

Hvad fradragsreglerne angår, har vi konstateret en forenkling i beregningsformen, således at pensionisterne får mulighed for selv at kunne beregne virkningen af indtægt ved siden af pension, og vi har fået en forbedring af fradragsreglerne. Særlig lægger vi vægt på, at den ikke-pensionerede

ægtefælles arbejdsindkomst ikke længere skal medregnes ved pensionsberegningen. Vi tager dette fremskridt hjem nu, men jeg skal sige, at vi gerne vil gå videre med en lempelse senere. Jeg vil her pege på det ønskelige i, at invalidepensionisternes egen arbejdsindkomst også bliver fritaget ved beregningen, for at man derved kan fremme lysten til at gøre en ekstra revalideringsindsats.

Vedrørende ægtefælleindkomsterne vil jeg gerne rejse et spørgsmål af betydning for mange. Det drejer sig om samarbejdende ægtefæller, f. eks. inden for håndværk, handel og landbrug. Hvordan vil man beregne hustruens indkomst i disse tilfælde? Det nåede vi ikke at få talt om i udvalget. Så vidt jeg forstår, skal man ved kilde-skatten anvende en regel, der siger, at hustruens indkomst sættes til 25 pct. af fællesindkomsten, maksimalt dog 12.000 kr. Mener ministeren, at denne regel kan anvendes også her, eller hvilken anden regel vil man anvende?

De nye aftrapningsregler for ægteskabstillægget bekymrer os stadig. Man kan nok forudse, at en del kommer i klemme socialt, også selv om der henvises til, at der kan ydes personlige tillæg af kommunens rådighedsbeløb. Vi ved jo, at ikke alle kommuner ser med lige stor forståelse på de opståede trangstilfælde — vi taler om såkaldt „sorte kommuner“ i denne henseende — og vi ved også, at de nye refusionsregler nok kan gøre kommunerne mere tilbageholdende end ønskeligt. Vi vil derfor følge den sag med stor opmærksomhed.

Udvalget har drøftet det spørgsmål, jeg rejste ved første behandling om, at den længstlevende ægtefælle skulle kunne bevare pensionen i 3 måneder, også selv om den længstlevende ikke var pensionist. Ministeren har afvist dette forslag af principielle grunde og med henvisning til, at den længstlevende kan få enkepension eller hjælp efter forsorgsloven, og ministeren vil udsende et cirkulære, der påpeger de omtalte hjælpemuligheder. Det må vi så nøjes med denne gang; det er trist, for her ligger et for mange alvorligt socialt problem. Mange, særlig efterladte hustruer efter invalider, har faktisk været sygehjælpere i hjemmet og afskåret fra at placere sig på arbejdsmarkedet; de står ved dødsfaldet uden midler og er

[Bundvad.]

helt afhængige af en kommunes sociale forståelse. En løsning koster jo ikke mange penge, 10 mill. kr. har ministeriet beregnet; men man har „glemt“ at fradrage de udgifter, kommunernes socialvæsen har haft til samme formål. Vi accepterer den halve løsning nu og håber på bedre muligheder senere.

Vi har også drøftet folkepensionisternes mulighed for at oppebære pensionen i udlandet. Ministeren har lovet at ville overveje lempeligere bestemmelser og komme med forslag herom inden 1. april 1970. Vi er klar over, at det må være en betingelse, at vedkommende pensionist har haft længere tids tilknytning til Danmark, men er denne betingelse opfyldt, mener socialdemokratiet, at en folkepensionist frit skal kunne tage sin folkepension, det vil sige grundpensionen, med til udlandet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de 3 af lovforslagene og de dertil knyttede ændringsforslag til vedtagelse.

Herefter vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om det fjerde i udvalgsbetænkningen omtalte forslag, nemlig forslaget til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold. Ministeren foreslår, at tillægget det første år skal udgøre 3,8 pct. af pensionens grundbeløb og det andet år 1,6 pct. Ved forslaget første behandling sagde jeg herom, at for os at se er dette i underkanten af, hvad mæglingforslaget giver grundlag for, og vi mener ikke, at dette svarer til den lønfremgang, der er sket på lavtlønsområdet. Jeg henviste også til, at pensionisternes kontaktudvalgs formand ikke havde kunnet godkende ministerens beregninger, og til at det radikale venstres gruppe havde ønsket ydelserne sat højere op.

Vi har nu i udvalget haft lejlighed til at gennemgå ministerens beregningsgrundlag, og jeg må med beklagelse konstatere, at ministeren så absolut har lagt sig i underkanten af, hvad der må skønnes rimeligt. Da vi har den opfattelse, som jeg før har givet udtryk for, at det ikke drejer sig om, hvor lidt pensionisterne skal nøjes med, men derimod om, hvor meget de med rimelighed har krav på, har vi stillet ændringsforslag om højere satser.

Ministeren har som udgangspunkt i beregningen anvendt 7,9 pct.s stigning for lavtlønsgrupperne, og det udgangspunkt er vi enige i. Vi er derimod ikke enige i de mange modregninger, der er foretaget; de er efter vor mening ganske enkelt ikke lige rimelige.

Der er foretaget modregning med en tredjedel, fordi pensionister uden anden indtægt end pensionen normalt ikke betaler skat. Denne tredjedel er for høj alene af den grund, at pensionisterne kun i 3 kvartaler har den nævnte skattefordel; nedslaget bør derfor kun være en fjerdedel.

Der er endvidere foretaget nedslag på grund af pensionisternes gunstigere pristalsregulering set i forhold til arbejdernes, en nydannelse, som må være en fejltagelse. Jeg tror, at man fejlagtigt har sammenlignet med tjenestemændenes regulering, hvor der foretages en vis modregning i pristalsreguleringen, når tjenestemændene får dækning for eventuelle lønglidninger på det almindelige arbejdsmarked. En tilsvarende regulering for lønglidning foretages ikke for pensionisterne, og det er derfor ikke rimeligt at forringe virkningerne af pensionisternes pristalsregulering.

Der er modregnet for persontilskuddet, der gives som følge af momsen. Det er også en nydannelse; vi har aldrig tidligere modregnet, når vi har givet kompensations for højere afgifter. Der er ikke afsat noget til imødegåelse af den forringelse, der i det lange løb sker ved, at pensionstillægget ikke velstandsreguleres.

Efter vort skøn vil pensionisterne ved ministerens forslag komme betragteligt bag efter. Vi mener derfor, at det foreslåede beløb er for lavt; ministerens 3,8 pct. det første år bør efter et rimeligt skøn forhøjes til 5,3 pct., og vore ændringsforslag er stillet i overensstemmelse hermed. Ændringsforslagene betyder, at lovforslagets sats på 35 kr. pr. måned forhøjes med 14 kr. til 49 kr. pr. måned, og for enlige pensionister forhøjes satsen på 23 kr. med 9 kr. til 32 kr. pr. måned. De øvrige satser i lovforslaget forhøjes tilsvarende, således de såkaldte lommepenge fra 4 til 6 kr. Hvad andetårsreguleringen angår, nemlig 1,6 pct., er vi enige og kan støtte lovforslaget. Jeg er klar over, at vore ændringsforslag medfører betydelige merudgifter. Lad mig herom sige, at vil vi ærligt og redeligt, at pensionisterne

[Bundvad.]

skal følge med i den velstandsstigning, som kommer andre til gode, så må vi være rede til at betale det, det koster. Med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for vore ændringsforslag.

Clara Munck: Allerede ved første behandling af disse lovforslag gav jeg udtryk for, at den konservative folketingsgruppe mener, lovforslagene er rigtigt udarbejdede. Vi er glade for de forbedringer for pensionisterne, der indeholdes i dem, og udvalgsbehandlingen har ikke givet os nogen anledning til at ændre denne opfattelse. Vi vil altså anbefale lovforslagene nr. 208, 209 og 210, der vedrører folke-, invalide- og enkepensionister, og vi anbefaler de ændringsforslag, udvalgsbehandlingen har medført. Ændringsforslagene har relation til folketingets behandling af tjenestemandsområdet, ikke mindst pensionsforholdene, og det er kun godt, at vi har kunnet nå at få dem med, mens vi nu har disse lovforslag under behandling.

Vedrørende lovforslaget nr. 247, der giver kompensation for de gennemførte overenskomstændringer på hele lønområdet, udtrykte jeg også ved første behandling, at efter vor mening har socialministeren her foretaget en rigtig og rimelig beregning. Vi har heller ikke under udvalgsbehandlingen fået materiale, der rokker ved denne opfattelse. Når der derfor nu er fremkommet ændringsforslag fra socialdemokratisk side, der er tiltrådt af folkesocialisterne, kan vi fra den konservative folketingsgruppe ikke anbefale at stemme for dem.

Jeg er ganske enig i, som jeg også tidligere har givet udtryk for, at pensionistgrupperne skal følge med i den almindelige velstandsudvikling, og at man selvfølgelig ikke skal anlægge den betragtning: hvad kan pensionister nøjes med? Men beregningerne her og materialet viser også, at man har ladet pensionisterne følge med i velstandsudviklingen. Vi ved fra tidligere debatter, at vi nu har en bedre dækning i forhold til lønområdet ved de pensioner med pensions-tillæg, der nu udbetales, end vi tidligere har kendt. Jeg synes heller ikke, at hr. Bundvad ved denne lejlighed fra folketingets talerstol kunne fremlægge materiale, der viste, at pensionisterne ikke har fået, hvad

de har krav på — sådan udtrykte hr. Bundvad det. Der er af ministeren foretaget en beregning, der samfundsmæssigt er rigtigere end den, man tidligere har brugt. Under hensyn til, at vi har en dækning, der absolut ikke gør pensionsudviklingen ringere end udviklingen på lønområdet, vil jeg som sagt anbefale, at man stemmer imod de af mindretallet stillede ændringsforslag og vedtager alle 4 lovforslag i den form, de havde ved fremsættelsen, med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Evan Jensen: Vi har i udvalget holdt 7 møder og haft et samråd med ministeren, hvor vi har behandlet de 4 lovforslag, som vi nu har til anden behandling. Jeg kan henvise til, hvad udvalget har skrevet i betænkningen om de 4 lovforslag; men der er et par enkelte afsnit, som jeg gerne vil understrege.

Udvalget har drøftet, om folkepensionen ikke burde udbetales til pensionistens ægtefælle i en kort periode efter ægtefællens dødsfald. Det var også det spørgsmål, hr. Bundvad var inde på. Vi har i udvalget fået oplyst, at der foreligger en række muligheder allerede på nuværende tidspunkt, og samtidig har vi fået et tilsagn fra socialministeren om, at der vil blive udsendt et cirkulære, hvori der peges på de foreliggende muligheder for at hjælpe i sådanne tilfælde.

Endvidere har udvalget drøftet med ministeren muligheden for en yderligere lempelse af de regler, der gælder for at oppebære pensionen i udlandet. Disse regler er igennem årene lempet ganske betydeligt, men ministeren har lovet yderligere at se på forholdene og overveje mulighederne for en lempelse igen. Også det kan vi hilse med tilfredshed fra venstres side.

Endelig er der lovforslag nr. 247 om de midlertidige tillæg. Der har været en række diskussioner i udvalget om de reduktioner, der er foretaget. Jeg kan sige på venstres vegne, at det lovforslag, socialministeren fremsatte, kan vi tiltræde, og det gav jeg udtryk for allerede ved første behandling. Der er ikke under udvalgsarbejdet kommet ting frem, som gør, at vi ikke fortsat er af den opfattelse, at der med dette lovforslag gives pensionisterne en rimelig kompensation.

Fra socialdemokratisk side er der stillet

[Evan Jensen.]

ændringsforslag, som også er tiltrådt af socialistisk folkeparti, og som går ud på en væsentlig forhøjelse af det midlertidige tillæg, ud over hvad socialministeren har foreslået. Efter lovforslaget udgør det midlertidige tillæg 3,8 pct. af pensionens fulde grundbeløb fra 1. april 1969. Nu foreslår socialdemokratiet, at denne procentsats skal hæves til 5,3. Merudgiften ved socialdemokratiets forslag er for det første år godt og vel 30 mill., måske 36 mill. kr. og betydelig mere det næste år.

Jeg vil gerne anbefale, at vi afviser det forslag, som socialdemokratiet her har stillet. Vi er, som jeg har nævnt, i venstre af den opfattelse, at socialministerens forslag er velbegrundet, og at det yder en rimelig kompensation til pensionisterne i forhold til de lønstigninger, der er aftalt på arbejdsmarkedet.

I betænkningen siges det, at ministeren har lovet at følge udviklingen på lønområdet og, når den nødvendige statistik foreligger, at indføre en automatisk velstandsregulering af pensionerne. Vi er tilfreds med, at ministeren vil overveje en sådan automatik, og tilfreds med, at ministeren vil følge udviklingen. Men som sagt mener vi, at pensionerne denne gang er reguleret på en sådan måde, at pensionisterne er blevet rimeligt behandlet.

Endelig vil jeg gerne anføre, at vi er ikke i stand til at lovgive om kompensationer for en eventuelt kommende lønglidning, og det mener jeg vi ville gøre, hvis vi fulgte de socialdemokratiske ændringsforslag. Det mener jeg ikke vi skal ind på. Jeg mener altså, at den velstandsudvikling, som har fundet sted indtil nu, og som afspejler sig i mæglingforslaget, er fulgt op i ministerens forslag.

Jeg skal altså sluttelig anbefale at stemme imod de af socialdemokratiet stillede ændringsforslag og anbefale, at man stemmer for de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Valbak: Gennemførelsen af de fire lovforslag, vi nu har til anden behandling, betyder, at udbetalingerne over kontoen for de sociale pensioner forhøjes med ca. 1/2 milliard kr. Af dette beløb udgør omkring

en tredjedel reelle forbedringer for pensionisterne. Jeg ville ikke have grund til at nævne disse talstørrelser, hvis ikke socialdemokratiet havde fremsat ændringsforslag vedrørende lovforslag nr. 247 om midlertidige tillæg til en udgift på godt og vel 30 mill. kr. ud over det beløb, jeg lige har omtalt. Beregnet af den totale postering er der jo ikke procentvis meget, der skiller, af den reelle forbedring naturligvis noget mere.

Hr. Bundvad annoncerede allerede under førstebehandlingen, at hans parti ville komme med ændringsforslag til lovforslaget om tillæg til grundpensionerne, så heri er ingen overraskelse.

Fra anden side er der givet argumenter for at standse op ved det beløb, regeringen har fremsat forslag om. Dem tror jeg godt hr. Bundvad forstår. Til gengæld forstår jeg også meget vel nogle af de argumenter, der ligger bag mindretalsforslaget. De argumenter, der kan fremføres for socialdemokratiets ændringsforslag, er vel, at man ad den vej ønsker at fange en ukendt og eventuel lønglidning op og/eller at forrykke forholdet mellem pension og arbejds løn til gunst for pensionerne. De hensyn er, så vidt jeg kan se, også tilgodeset i flertalsforslaget, om end i mere moderat omfang end efter mindretallets forslag.

Hr. Bundvad og hans partifæller har jo i udvalget direkte afæsket mig min vurdering. Det er bl. a. derfor ikke nogen hemmelighed, at jeg gerne havde set en mindre afstand mellem os end de godt 30 mill. kr. Forslagsstillerne vil imidlertid nok give mig ret i, at man ikke udskriver valg på, om de 4 lovforslags betydelige forbedringer skal udgøre knap 5 kr. mere eller mindre om måneden for den enkelte pensionist.

Hertil kommer det for mig og for mit parti ulige vigtigere, at socialministeren over for udvalget har givet tilsagn om nøje at ville følge udviklingen med henblik på at indføre en automatisk velstandsregulering, så såre nødvendig statistik foreligger. Der er hermed givet pensionisterne et håndslag, et løfte, der opfyldt vil give pensionisterne lovmæssig sikkerhed for automatisk at få del i samfundets velstandsforøgelse. Forudsætningerne for et ellers tilbageven-

[Valbak.]

dende stridsemne vil tillige være fjernet, og det anser jeg for at være en god ting i en sag som denne.

På denne baggrund skal mit parti anbefale, at der sluttet op omkring regeringsforslagene i deres helhed.

Kurt Brauer: Da jeg ikke har siddet i udvalget — vort medlem dér, hr. Ove Munch, er udtrådt af tinget — skal jeg fatte mig i, hvad man kan kalde desperat korthed.

Jeg kan forstå, at man afviser at give pensionisterne den dækning i forbindelse med arbejdsmarkedsoverenskomsterne, som oppositionen kræver. Jeg var ordfører ved førstebehandlingen af lovforslaget om midlertidigt tillæg, som foregik dagen før regeringen fremlagde sin afgiftsbuket for nylig, og jeg foreslog, at vi i tinget skulle prøve at enes om, at den købekraftopsugning, som et flertal mente var nødvendig, ikke skulle omfatte pensionisterne. Ministeren syntes, at vi skulle vente, til vi havde set afgiftsbuketten, og jeg tog ikke ordet yderligere i den anledning.

Jeg synes, det havde været rimeligt, om man i udvalget havde brugt dette argument som en yderligere understregning af, hvad hr. Bundvad tidligere har sagt heroppefra, at det er noget tvivlsomt, det er temmelig tvivlsomt, om de foreslåede forbedringer virkelig giver den dækning, som pensionisterne med rette kan forvente.

Jeg er ikke så lidt skuffet over, at man ikke har kunnet vise den smule storsind, der skal til, for at følge oppositionens forslag, og jeg skal slutte med at anbefale, at man stemmer for de af oppositionen stillede ændringsforslag.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil begynde med at takke udvalget for det arbejde, der er udført. Jeg vil takke for den enighed, der er om de første tre lovforslag med hensyn til forhøjelse af pensionstillægget og ændring af fradragsreglerne.

Hr. Bundvad nævnte, at der er fordele, og jeg mener meget betydelige fordele, både ved den forenkling, vi får af fradragsreglerne, og ved, at vi i fremtiden ser bort fra ægtefællens indtægt. Hr. Bundvad knyt-

tede hertil yderligere den bemærkning, at man fra socialdemokratiets side gerne ville gå videre med lempelserne. Jeg er, som jeg vist også før har sagt, principielt enig heri.

Jeg forstår også ønsket om, at man skulle se væk fra indtægten for invalidepensionisterne selv, men må blot have lov at henlede opmærksomheden på, at det fører os ud i den problematik, hvordan vi skal forholde os med hensyn til dem, der får folkepension i henhold til dispensation.

Med hensyn til det direkte spørgsmål, som hr. Bundvad stillede mig angående beregningen af ægtefællens indtægt, hvis der var tale om samarbejdende ægtefæller i landbrug eller detailhandel, da kan jeg sige, at det er tanken, at man her vil følge skattelovgivningens regler, således at den del af indtægten, der udtages til selvstændig beskatning, også samtidig betragtes som en selvstændig indtægt, der ikke giver anledning til fradrag i pensionen.

De øvrige bemærkninger, selv om nogle af dem var lidt kritiske, endte dog med, at man gav tilslutning til forslaget. Når man taler om, at det kun er 10 mill. kr., det drejer sig om, hvis man skulle give pension til en efterlevende ægtefælle i 3 måneder efter dødsfaldet, vil jeg dog nævne, at hvis man gennemførte en sådan skematisk regel, så ville det betyde, at man til mange, som ikke direkte havde brug for det, ville komme til at yde dette beløb.

Jeg kan med hensyn til folkepensionen i udlandet blot sige, at jeg er enig i, at når vi kan fastholde dette, at der skal være en længere tids tilknytning til Danmark, så er jeg, som det også er sagt i betænkningen, indstillet på, at vi lemper disse regler, og vil nu overveje, hvorledes det kan gøres; men jeg vil dog også understrege, at jeg allerede har gennemført lempelser her.

Med hensyn til det lovforslag, som der er divergerende opfattelser af, og hvortil socialdemokratiet har stillet ændringsforslag om størrelsen af det midlertidige tillæg til pensionisterne, synes jeg, man har lov at sige, at de ændringsforslag, vi nu skal stemme om om lidt, betyder, at man ser bort fra det forhold, at pensionisterne har en mere dækkende pristalsregulering end den lavtlønnede arbejder — man må vel sige, at den er 100 pct.s dækkende for pensionisterne, men

[Socialministeren.]

kun 93 pct. for den lavtlønnede arbejder — og rent faktisk har pensionisterne også gennem ydelsen af moms-kompensationen fået en relativt bedre stilling end den lavtlønnede.

Med baggrund i det må jeg fastholde, at resultatet af det forslag, regeringen har fremsat, må skønnes at ville blive et uændret forhold mellem den disponible indtægt for pensionisterne og for de lavtlønnede. Jeg kan altså ikke acceptere, jeg kan ikke anerkende hr. Bundvads påstand om, at med regeringens forslag ville pensionisterne komme betragteligt bagefter. Jeg mener, at forslaget hverken påvirker dækningsprocenten i den ene eller den anden retning.

Med hensyn til skattekorrektionen så har man jo også tidligere foretaget korrektioner her, og resultatet af dette vil også blive, at den disponible indtægt for pensionisterne i forhold til den disponible indtægt for de lavtlønnede vil blive den samme efter lønforhøjelsen for denne gruppe som tidligere. Jeg må derfor afvise påstandene om, at pensionisternes levestandard vil falde i de næste 2 år.

Jeg har over for udvalget givet tilsagn om, at jeg nøje vil følge udviklingen, således at man, når man har den nødvendige statistik, kan gå over til at indføre en automatisk velstandsregulering af pensionerne. Jeg tror, det både vil være i pensionisternes og i folketingets interesse, at vi undgår diskussioner om disse beregningers størrelse, og at vi virkelig finder en faktor, som er anvendelig. Men jeg må blot have lov at føje til, at vi ved en fremtidig velstandsregulering vel næppe alene kan se på, hvad den gennemsnitlige arbejds løn er; vi må vel se på velstandsudviklingen i samfundet som helhed. Der er også andre grupper indkomster, som må tages med ind i billedet, og det er også med henblik herpå, at jeg har lovet nøje at ville følge udviklingen, således at vi i fremtiden kan få en automatisk velstandsregulering af pensionerne.

Idet jeg takker for det udvalgsarbejde, der har været udført, må jeg på regeringens vegne sige, at jeg ikke kan anbefale, at man stemmer for de af socialdemokratiet stillede ændringsforslag.

Bundvad: Jeg vil gerne sige til hr. Valbak, at spørgsmålet om automatisk regulering har i grunden ikke noget med det problem at gøre, som vi taler om i dag. Det, det drejer sig om i dag, er at finde frem til den basis, vi skal have i forhold til mæglingforslaget. Den vil også komme til at gælde fremover. Man kan sætte en automatisk regulering, men hvad er udgangspunktet for den? Det er det, de radikale ikke helt vil være med til at løfte op, hvor det hører hjemme efter vor mening. Jeg har bemærket mig hr. Valbaks udtalelser om, at man var fulgtes ad et stykke af vejen, og at resten ikke var noget at tage valg på. Jeg havde slet ikke tænkt mig, at man kunne skrue det op i den højde.

Med hensyn til hr. Evan Jensens bemærkninger om, at der ikke er noget nyt i udvalget, der har overbevist ham om ønskeligheden af ændringer, så må jeg sige, at vi her står over for ganske det samme, som vi har stået over for i en lang række udvalg, at regeringspartierne har låst sig fast på forhånd, og der er ingen argumentation, der overbeviser dem om, at der skal foretages ændringer. Det er et system, der, som vi har talt om tidligere, er en følge af de tre partiers indbyrdes forhold.

Lige til slut til fru Clara Munck, der sagde noget, der interesserer, nemlig at den beregning, der er foretaget, er samfundsmæssigt rigtigere end tidligere beregninger. Det er altså efter fru Clara Muncks mening rigtigere, at man støvsuger alle de mulige fordele, pensionisterne kan have, og foretager et fradrag, hvis man kan finde nogle øre forskellige steder. Det har undret mig, for at sige det sarkastisk, at man ikke også har foretaget fradrag for de billigrejser, pensionisterne har.

Clara Munck: Når jeg talte om en rigtigere beregningsform samfundsmæssigt, ligger deri, at det, vi har været enige om, var at give pensionisterne kompensation for de forbedringer, lønmodtagerne har fået. Derimod ønsker jeg selvfølgelig ikke at gå ind i en tankegang, hvor vi taler om at støvsuge pensionsområdet. Vi har netop givet udtryk for, at dér, hvor vi ønsker forbedringerne gennemført, er ved en omlægning af selve pensionsgrundlaget i for-

[Clara Munck.]

bindelse med den fulde folkepension. Jeg vil fastholde, at beregningerne her, der sætter pensionerne i relation til goderne på arbejdsmarkedet, er rimelige og rigtige, hvor vi før har lagt lidt oven i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragsregler m. v.).

Ændringsforslagene nr. 1-6, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af pensionstillæg m. v. og ændring af fradragsregler).

Ændringsforslagene nr. 1-4, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragsregler).

Ændringsforslagene nr. 1-3, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Ændringsforslag nr. 1 forkastedes med 86 stemmer mod 55.

§ 1 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 betragtedes som forkastet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1.

§§ 2-5 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør

[Formanden.]

indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Formanden: Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages i dag kl. 14.

Mødet udsat kl. 12.20.

Mødet genoptaget kl. 14.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 196) findes i tidenden sp. 4429, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3073).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ove Hansen: Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre til selve lovforslaget, det er en konsekvens af den nye styrelseslov, vi har vedtaget vedrørende kommunerne.

Der er stillet et par ændringsforslag af den fg. indenrigsminister, og mit parti kan, som det fremgår af betænkningen, tiltræde disse ændringsforslag.

Men derudover har mit parti sammen med SF stillet ændringsforslag vedrørende grænsen for, hvornår man skal svare dækningsafgift af visse ejendomme, ejendomme, hvori der samtidig er erhvervsarealer. Det har hidtil været en betingelse for at kunne kræve dækningsafgift, at blot en fjerdedel eller derudover af forskelsværdien blev anvendt til erhvervsformål. Det var en be-

stemmelse, vi vedtog for 2-3 år siden. Nu foreslår den fg. indenrigsminister, at det ændres til, at dækningsafgift først skal svares, når over halvdelen af arealet er erhvervsareal. Vi finder dette urimeligt, og derfor har vi stillet ændringsforslaget om, at fjerdedelsreglen skal bevares.

Vi mener, det vil være uretfærdigt over for andre ejendomme, hvor man svarer dækningsafgift, hvis disse ejendomme, der er en kombination af almindelige lejligheder og erhvervsarealer, skulle have en særlig fordel. Dertil kommer, at vi har en fjerdedelsregel i vore boliglove i forvejen, og vi synes, vilkårene her burde være de samme. Endelig vil jeg tilføje, at ændringen også medfører, at vurderingsmyndighederne nu på ny skal foretage en sondring mellem dels erhvervsarealer og dels almindelige boliger. Det finder vi urimeligt, og derfor vil jeg gerne anbefale det forslag, som vi sammen med SF har stillet.

Niels Ravn: Jeg vil gerne begynde med at sige lidt om de stillede ændringsforslag. Jeg kan anbefale de af den fg. indenrigsminister stillede ændringsforslag under nr. 1 og 2 og fra nr. 5 til nr. 7.

Vi er i den konservative gruppe meget tilfredse med ændringsforslag nr. 1, hvorefter man i de kommuner, hvor den sammenlagte udskrivningsprocent for kommuneskat og det højeste indkomstrin for udskrivning af indkomstskat til staten plus de forskellige tillæg og reguleringer overskrider 66 $\frac{2}{3}$ pct., skal have en grundskyldpromille på mindst 10. Det finder vi rimeligt og i orden for ikke at friste kommunerne til at overskride denne grænse, idet de ved, at de får refusion for et eventuelt overskydende beløb.

Vi er også meget tilfredse med i den konservative folketingsgruppe — det har relation til loven, der lige er gennemført om frigørelsesafgift — at de landbrugsejendomme, gartnerier, frugtplantager osv., der ligger i inderzonen, nu i henhold til ændringsforslag nr. 2 får mulighed for, såfremt de måtte ønske det, indtil den 17. almindelige vurdering at blive beskattet efter den såkaldte bondegårdsregel. Det finder vi rimeligt og rigtigt. At dette, når de anmoder om det skriftligt, indebærer, at de må gå